www.vriendenmarkiezenhof.com

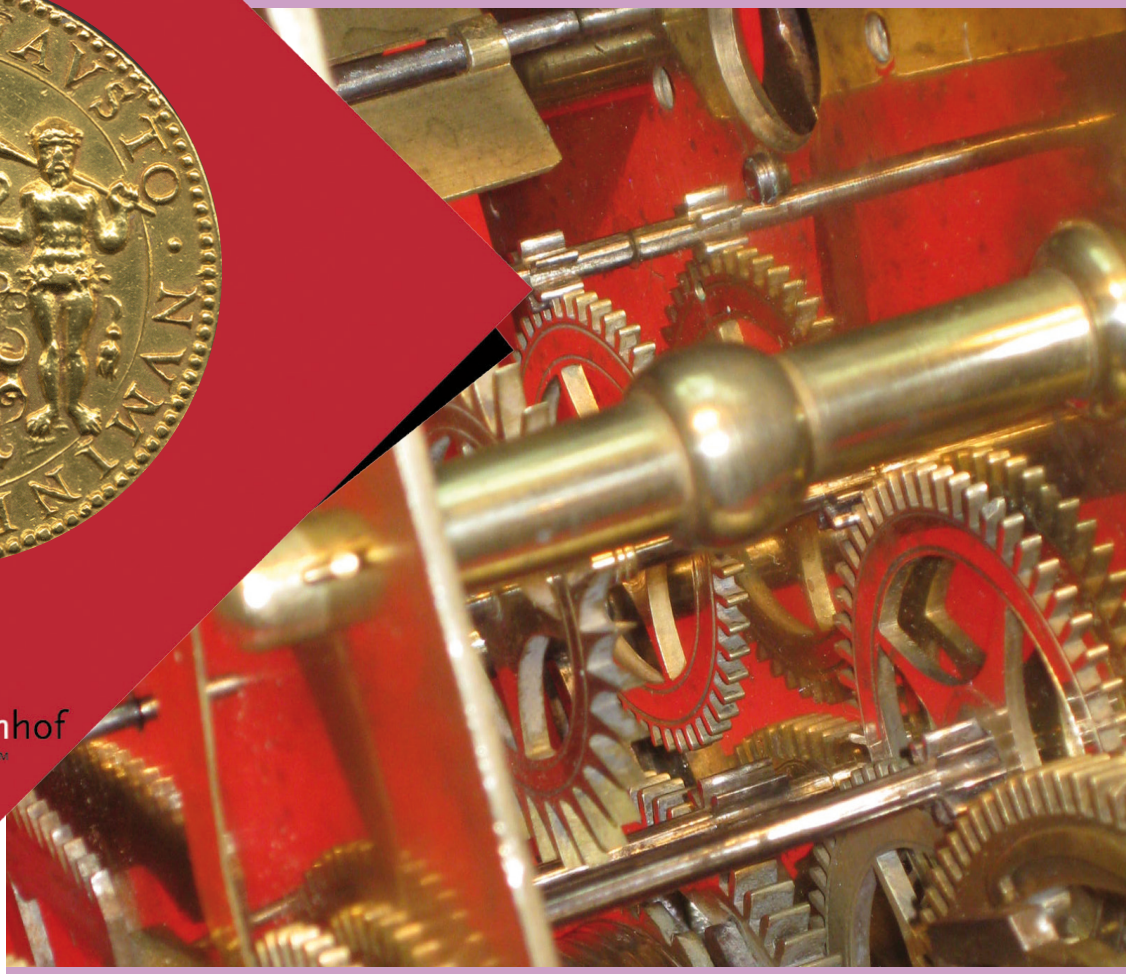

Uitgave van de
Stichting Vrienden van
het Markiezenhof,
sinds 1968.

Voorjaar 2017

Blikopener op het MARKIEZENHOF

Verhalend

Beste Vriend(inn)en,

Vorig jaar stond de Bergse cultuurwereld in het teken van Catan: een project waarbij de vertegenwoordigers van de diverse culturele instellingen, en andere vertegenwoordigers uit de samenleving, konden meedenken over de toekomst van Bergen op Zoom als toeristisch-recreatieve stad. Sprekend in de ontdekkingsreis-metafoor is het gezelschap 'op reis gegaan', op zoek naar nieuwe en verfrissende ideëen. Ook de Vrienden van het Markiezenhof hebben intensief deelgenomen aan dit vernieuwingsproces. Immers, de Vriendenstichting bestaat bijna een halve eeuw en dan is het tijd om vooruit te blikken naar de toekomst. Wáár willen we over 50 jaar staan en hoe komt het museum van de toekomst eruit te zien? Het resultaat van de Catan-expeditie is verrassend te noemen. Bergen op Zoom gaat zich profileren als Story Telling City, het Markiezenhof krijgt nieuwe rol als Verhalenpaleis. Elders in deze Blikopener leest u daar meer over. Onze Vriendenstichting is tevreden met de uitkomst van het proces, dat tot stand is gekomen door intensieve terugkoppeling met de samenleving. Daaroor is de nieuwe richting die we inslaan, verzekerd van een zekere mate van draagvlak. Nu is het laatste woord aan de poilitiek. Wij zijn benieuwd!

Frans van Dongen
Voorzitter Vrienden v/h Markiezenhof

Op weg naar het jubileumjaar

Het lijkt nog ver weg, maar het jubileumjaar 2018 komt met rasse schreden dichterbij. Want volgend jaar is het precies 50 jaar geleden dat de Stichting Vrienden van het Markiezenhof is opgericht. Deze heugelijke gebeurtenis laten we natuurlijk niet onopgemerkt voorbijgaan! De komende maanden wordt u veder geïnformeerd, via onze nieuwsbrieven en de website.

Vastenavend tentoongesteld

Gedurende de maand februari is er ook dit jaar weer een Vastenavendtentoonstelling te zien in Het Markiezenhof. Zo worden de ontwerpen van oude Prinsenwagens en wagens van de optocht geexposeerd in de Tuinzalen, en in de Hofzaal zijn kostuums te zien van het Leuttheater. De expositie wordt samengesteld in samenwerking met de Stichting Vastenavend.

Aanmelden als Vriend van het Markiezenhof?
www.vriendenmarkiezenhof.com

Samenwerking cultuurbedrijf en bieb

Het gemeentelijke cultuurbedrijf (waartoe het Markiezenhof behoort) en basisbibliotheek Het Markiezaat gaan intensief samenwerken. Een haalbaarheidsonderzoek wijst uit dat hiervoor een goede basis is. Het college heeft opdracht gegeven een gezamenlijke visie op te stellen over hoe deze samenwerking concreet vorm kan krijgen. Begin 2017 moet deze visie er liggen.

Het cultuurbedrijf en de bibliotheek hebben verkend of er een basis is voor een intensieve samenwerking. Al snel bleek dat beide organisaties veel gemeen hebben: ze zoeken beiden naar mogelijkheden om inwoners te bereiken, te betrekken en te verrijken. „De bibliotheek doet dat voornamelijk op het gebied van taal en mediawijsheid, het Cultuurbedrijf met ander cultuuraanbod, maar beiden hebben we cultuureducatie hoog in het vaandel", licht waarnemend directeur Harry van der Klink van bibliotheek Het Markiezaat toe.

Landelijke voorbeelden

Een samenwerking tussen cultuurinstellingen en een bibliotheek is niet uniek; elders in het land zijn hiervan verschillende voorbeelden te vinden. Ook voor het Cultuurbedrijf Bergen op Zoom is samenwerking vanzelfsprekend; hier is een nauwe samenwerking opgebouwd tussen het Centrum voor de Kunsten (CKB), Theater De Maagd, Het Markiezenhof en de Gevangenpoort. "Door samen te werken kunnen we onze inwoners beter vinden en betrekken. Door onze dienstverlening op elkaar af te stemmen kunnen we hierin nog een stap verder gaan", aldus Cees Meijer, directeur Cultuurbedrijf. De samenwerking wordt projectmatig opgestart. Meijer: „We gaan concreet aan de slag met een aantal projecten, bijvoorbeeld op het gebied van cultuureducatie en in onze dienstverlening naar scholen."

Educatieve projecten

Door intensieve samenwerking tussen het cultuurbedrijf en de bibliotheek ontstaat de mogelijkheid om samen nieuwe en innovatieve educatieve programma's te ontwikkelen die bijdragen aan taalontwikkeling, het terugdringen van onderwijsachterstanden en het bevorderen van cultuurparticipatie. Een van de dingen die wordt onderzocht, is de opzet van een zogenoemd educatiebureau. Hierin werken bibliotheek en cultuurbedrijf samen, om zo een één-loketfunctie te kunnen vervullen voor onderwijsinstellingen.
Ook bedrijfsmatig is een intensievere samenwerking interessant: „We verwachten een efficiëntieslag te kunnen maken in de bedrijfsvoering. Daarnaast kunnen we een kwalitatieve slag maken, met name door integrale samenwerking richting en met het onderwijs", stelt wethouder Arjan van der Weegen.

Bezuinigingen

Het haalbaarheidsonderzoek naar samenwerking komt ook voort uit een taakstelling. De gemeente bezuinigt 3,5 ton op cultuur en ook Het Rijk kort op de subsidie voor bibliotheken. "We hebben dit aangegrepen als een kans om zo te zien of de instellingen iets voor elkaar kunnen betekenen", aldus Van der Weegen. *(Bron: gemeente Bergen op Zoom)* ■

Storytelling biedt kansen voor het Markiezenhof, zo blijkt uit een eerste analyse nav het Catan-project.

Een verhalenpaleis voor iedereen

De uitkomst van het Catan-project: Bergen op Zoom wordt 'Storytelling City'. Door het Markiezenhof volledig te laden met het thema storytelling, ontstaat een verhalenpaleis. In de eerste helft van 2017 wordt, naast het gemeentelijk beleidsplan voor het museum, ook het plan verder ontwikkeld voor de invulling van het Markiezenhof. Daarbij moet meer inzicht komen in de financiën, routing, invulling en dergelijke. Het is nu aan de Bergse politiek om de knopen door te hakken: de komende weken en maanden worden de beslissingen genomen.

De volgende functies zijn hierbij denkbaar, zo blijkt uit de eerste presentatie die het Bergse gemeentebestuur aan de gemeenteraadsleden heeft gegeven:

Een toegankelijke begane grond
Een combinatie van functies op de begane grond van het Markiezenhof, die openbaar toegankelijk zijn en in het teken staan van verhalen. Een plek waar zowel inwoners als bezoekers naar toe komen. Denk bijvoorbeeld aan een 'storyshop', waar VVV-medewerkers je inspireren tot het volgen van verschillende verhaalroutes in de stad en de regio. Een workshopruimte, een 'verhalencafé' en een ruimte voor gratis wisselexposities of een pop up art gallery waarbij verhalen het uitgangspunt vormen. De Hofzaal wordt minder museaal ingericht en blijft beschikbaar voor bruiloften en officiële ontvangsten.

Een museum waar het thema storytelling is doorvertaald
Op welke manier dit gebeurt, moet verder uitgewerkt worden. Medio 2017 wordt in ieder geval het museumbeleidsplan opgeleverd. De uitwerking van dit thema is afhankelijk van de beschikbare budgetten en de subsidiemogelijkheden. Voor het museum dient wel een toegangsprijs betaald te

worden. Voorbeelden elders zijn het Bastogne War Museum of Red Starline museum in Antwerpen.

Story Academy en Storylab
Er komt in het Markiezenhof een ruimte waar de Story Academy en het Storylab gehuisvest worden. Een inspirerende ruimte waar educatie wordt gegeven op het gebied van storytelling en verhaallijnen worden bedacht en ingevuld.

Samenwerking bibliotheek en Cultuurbedrijf
In het lopende onderzoek naar de samenwerking tussen de bibliotheek en het cultuurbedrijf (waartoe het Markiezenhof behoort) zijn ook functies denkbaar, die passen binnen dit concept. Een van de ideeën betreft bijvoorbeeld de realisatie van een verhaalontdekwereld voor kinderen, naar het voorbeeld van het Discover Children Story World in London. Een interactieve en educatieve beleefwereld voor kinderen tot 12 jaar, die hen op verschillende manieren stimuleert tot het creëren en beleven van verhalen.

Hotel aan de Franse Tuin?
Een optie voor de toekomst: indien ruimtes zouden vrijkomen in het bibliotheekgebouw aan de Franse Tuin, is hierin een hotel denkbaar. Het hotel (voor gezinnen) beschikt bijvoorbeeld over themakamers die aansluiten op verhalen. Uit het co-creatieproces is gebleken dat slapen in of bij het Markiezenhof als een unieke kans wordt gezien voor een krachtige combinatie van functies. ■

Nabij Durbuy, in de Belgische Ardennen, bevindt zich het 'verhalenhotel' van La Balade des Gnomes. Het is een voorbeeld over hoe je op een bijzondere manier om kan gaan met hotelvoorzieningen, al dan niet met themakamers.

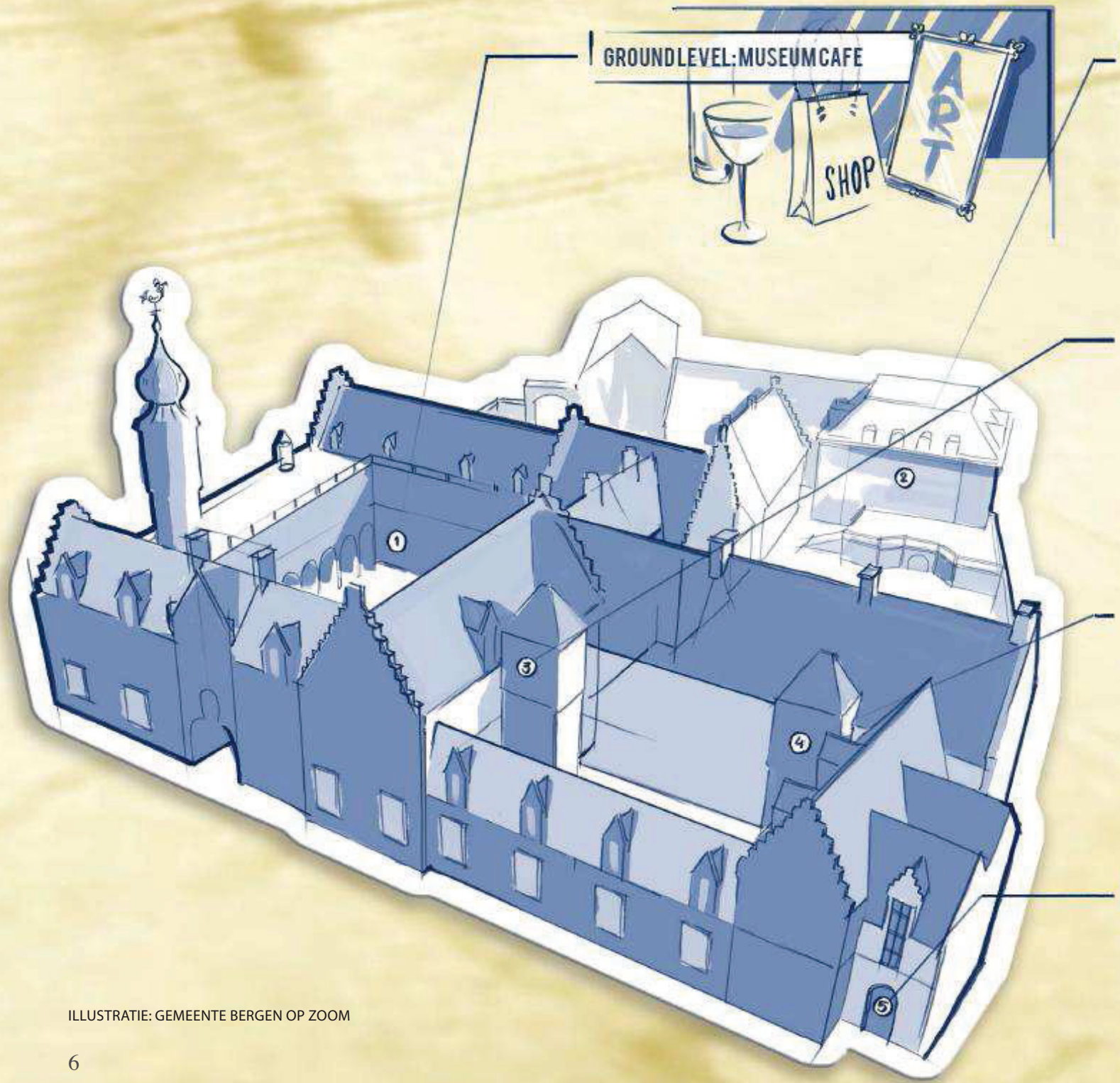

ILLUSTRATIE: GEMEENTE BERGEN OP ZOOM

Wat storytelling is...

'Storytelling is onbetwist een uitstekend middel om de stad Bergen op Zoom te branden. Een fysieke locatie, zoals het Markiezenhof en de identiteit van het gebied, de Brabantse Wal, zijn belangrijke factoren voor goede promotie. De vijfregelige slogan van de stad is in feite geschreven in de vorm van een verhaaltje, waarmee de stad zich al onderscheidt ten opzichte van andere steden. Het is niet nodig deze slogan aan te passen. De invulling van het thema storytelling biedt voldoende mogelijkheden om interessant te zijn voor een belangrijke focusgroep, die van jonge gezinnen, modaal-plus. Daarnaast sluit storytelling aan op de communicatiestrategie van Citymarketing.'

Bezoek uit Mannh
presentatie van de

Speciale gasten waren Joris van Eeden en
foto). Het echtpaar van Nederlandse kom
en Joris van Eeden is verbonden aan Reis
deelstaat Baden-Württemberg. In de 18e e
de laatste markies van Bergen op Zoom, C
soortgelijke klok van Auers, zoals de Vrie
zich in de collectie van de Reis Engelhorn
avond van 19 oktober 2016 is het echtpaa
onze klok met eigen ogen te kunnen aans

eim bij de
e Auwers-klok

zijn echtgenote (zie onderstaande af woont al geruime tijd in Duitsland Engelhorn Musea in Mannheim, in de eeuw was Mannheim de residentie van Carl Theodor van de Palts-Sulzbach. Een nden die hebben verworven, bevindt Musea. Speciaal voor de Vrienden- ar naar Bergen op Zoom afgereisd om schouwen.

Met de overhandiging van de opwindsleutel is de klok van J. G Auwers (ca. 1750) officieel aan het museum overgedragen. Bestuurslid Han Verbeem geeft de sleutel aan conservator Karin Rietbroek.

De tikkende hartslag van Het Markiezenhof

Op de Vriendenavond van 19 oktober 2016 hebben de Vrienden een aanwinst gepresenteerd, waar we al lang naar hebben gezocht. Namelijk een klok uit de 18e eeuw. En niet zomaar een klok: nee, een staand horloge zoals dat zo mooi heet. Gemaakt door de 18e eeuwse Bergse klokkenmaker van Bossche oorsprong, namelijk Jacobus G. Auwers. En… een exemplaar van een hoge kwaliteit! In elk opzicht is deze vondst een speld in de spreekwoordelijke hooiberg. Er zijn maar drie van deze klokken bewaard gebleven en dit is, zo vinden wij als Vriendenstichting althans, verreweg de mooiste! De klok heeft een vaste plaats gekregen in de stijlkamers van de Franse vleugel, in de Henriettekamer bij het bekende hemelbed.

door HAN VERBEEM

Het staand horloge is van het zogeheten Amsterdamse type en heeft een uurwerk met een dubbele bel en een wekkerwerk, met een 8-daagse gang. De kast is uitgevoerd met inlegwerk van wortelnotenhout en gemonteerd met sierlijke bronzen appliqués. Bijzonder is het verguld bronzen gietstuk rondom het slingerglas in de kastdeur, die de allegorische vertelling van Zeus en de ontvoering van de prinses Europa verbeeldt.
De klok is in december 2014 door de Vriendenstichting aangeschaft bij veiling Dickhaut in Maastricht. Dit is hetzelfde veilinghuis waar we 10 jaar geleden het portretschilderij van Ambrogio Spinola verworven hebben, vermoedelijk uit de studio van P.P. Rubens.

Verwervingsbeleid
De aanschaf van de klok past binnen het verwervingsbeleid van onze Vriendenstichting, met betrekking tot de aankleding van de stijlkamers. Al halverwege de jaren zeventig, bij de oplevering van de eerste kamers, wisten we enkele belangrijke uurwerken te bemachtigen.

Zo hebben we nu extract 40 jaar geleden de albasten schouwpendule bemachtigd, destijds bij de firma Dirk Limburg in Brouwershaven, en tevens een wandconsole-klok, ingelegd met kostbare stoffen zoals tropische houtsoorten en schildpad, volgens de zogeheten maquetterie-de-Boulle. Beide klokken die destijds hebben verworven, zijn Frans van oorsprong: de Boulle-klok is Louis XV en het pendule-stel is Louis XVI. De nu aangeschafte klok heeft geheel andere stijlinvloeden en de vorm en ontwikkeling hangt samen met de oorsprong van de Hollandse staande klok: namelijk Engeland.

Welgestelde burgers
Om de ontwikkeling van de staande klok te verklaren, moeten we vier eeuwen terug in de tijd. Halverwege de 17e eeuw waren muurklokken de meest gangbare uurwerken in de woning van de welgestelde burgers. Deze toen nog zeer eenvoudige uurwerken hadden een balansgang en waren waren erg onnauwkeurig en hadden een tijdsafwijking die kon oplopen tot een kwartier per dag. Daarbij hadden ze slechts één wijzer die alleen de uren aangaf.

Slingeruurwerk
De ommezwaai kwam in 1657 met de uitvinding van het slingeruurwerk door Christiaan Huygens. De uurwerken liepen veel nauwkeuriger maar de lange slinger was tegelijk een zwak punt in de klok. Als men ertegen aan liep, dan kwam de slinger tot stilstand. Daarom is er al snel, uit praktische overwegingen, een beschermkast omheen gebouwd. De lange slinger was zodoende beter beschermd tegen invloeden van buitenaf. Door een handig ruitje in de deur kon men zien of het uurwerk liep of stilstond.
De laatste decennia van de 17e eeuw en de eerste van de 18e eeuw onderging de uurwerkindustrie een ware revolutie en professionalisering. Er was aan het eind van de 17e eeuw een sterke handelsband tussen Nederland, de toenmalige Re-

publiek, en Groot-Brittannie. Onder het bewind van Koning-stadhouder Willem III ontstond er een bloeiende samenwerking tussen de klokken-hoofdsteden Londen en Amsterdam.

Fromanteel

Eén grote naam uit die tijd was van de Amsterdamse klokkenpionier Ahasverus Fromanteel of Fromantell (1607-1693). Met vestigingen in Londen, Amsterdam en Newcastle vormden Fromanteel en zijn zoons de eerste multinationale onderneming in hoogwaardige klokken, die zowel afzet vonden bij de welgestelde burgerij als aan de vorstelijke hoven in heel Europa. Nog tot 1722 werden er uurwerken vervaardigd onder de naam Fromanteel - inmiddels was het familiebedrijf opgegaan in de firma Dunster & Clarcke.
Mede door de grote invloed van de Fromanteel-familie in het hoge segment van de toenmalige uurwerkproductie, is de uurwerktechnologie van Amsterdam naar Londen 'geëxporteerd' en daar verder vervolmaakt. Ook in Rotterdam waren er Nederlands-Engelse joint ventures, zoals die van de evenzo bekende klokkenmakersfamilie Gib. Veel van de 18e eeuwse Hollandse staande horloges zijn voorzien van een Engels uurwerk, speciaal vervaardigd voor de Nederlandse markt. Vaak uitgevoerd met speciale features, zoals speelwerken met carillons of astronomische uurwerken die de maanstand of het watergetijde aangaven. Er was uiteraard één groot verschil: namelijk de slag op de halve uren. In Nederland slaat de kleine bel het aantal uren vóór het hele uur: driemaal op half drie. In Engeland noemde men dit de Dutch Strike. De Britse uurwerken geeft de halfuur-bel het aantal slagen aan ná het hele uur. Half drie is 'half past two' en dus slaat de bel tweemaal.

Engelse oorsprong

De klok van J.G. Auwers die de Vrienden hebben aangeschaft is voorzien van de Dutch Strike' en aan de samenstelling en opbouw van het uurwerk te zien, kan met grote zekerheid gesteld worden dat het werk in Engeland is gemaakt in één van de talloze werkplaatsen die niet alleen in de Britse hoofdstad, maar ook in de andere grote steden in de 18e eeuw als

paddenstoelen uit de grond rezen. Onze klok draagt echter de signatuur, oftewel het handelsmerk, van de firma Auwers en vermeldt de plaats Bergen op Zoom. Dit wil niet zeggen dat de klok daadwerkelijk in Bergen op Zoom is geproduceerd - logischer is dat deze hier is samengesteld. Het gebeurde in de 18e eeuw vaak genoeg dat een klokkenhandelaar kantoor hield in een stad of zelfs in meerdere steden, om daar orders af te handelen.

Handelaren
Veel klokkenmakers in Nederland waren vooral klokkenhandelaren. Zij produceerden zelf geen onderdelen maar kochten deze in en lieten deze assembleren, geheel naar de smaak van de opdrachtgever. De uurwerken, wijzerplaten en cijferringen kwamen uit Engeland en zijn ter plaatse gegraveerd naar de Nederlandse smaak. De naam van de verkoper werd in een apart plaatje gegraveerd dat centraal op de wijzerplaat werd gemonteerd. In een aantal gevallen werd de naam geplaatst onderaan de cijferring, aan weerszijden van de 'zes'. Typerend voor de Nederlandse smaak uit die tijd is de cijferring met de getoogde minuutaanduiding.

Klokkasten
De kasten zijn in vaak wél Nederland zelf gemaakt, door gespecialiseerde meubelmakers die ook kabinetten en andere meubelstukken vervaardigden. De klokkast van het staand horloge van het Hollandse type is gedurende de 18e eeuw ontstaan in diverse fasen, onderhevig aan de veranderingen in de mode en smaak van die tijd.
Rond 1700 was de klokkast nog recht en strak, met een rechte geprofileerde kap. Deze was aan de voorzijde voorzien van twee pilaartjes met koperen kapitelen. Gaandeweg werd de kast steeds sierlijker en uitbundiger. Zo kwam de getoogde kapvorm in zwang; de halfronde wijzerplaatbekroning bood plaats aan fraaie sierstukken of speciale mechanieken zoals een zon/maan aanduiding. Ook de door de Vrienden aangeschafte klok van Jacobus G. Auwers heeft een maanstandmechaniek.

Kapbekroning
De kap kreeg een extra ‚etage' met een verhoging, om ruimte te bieden aan de dubbele bel of het carillon. Waren de vroege klokken nog voorzien van eenvoudige ronde bollen als kap-

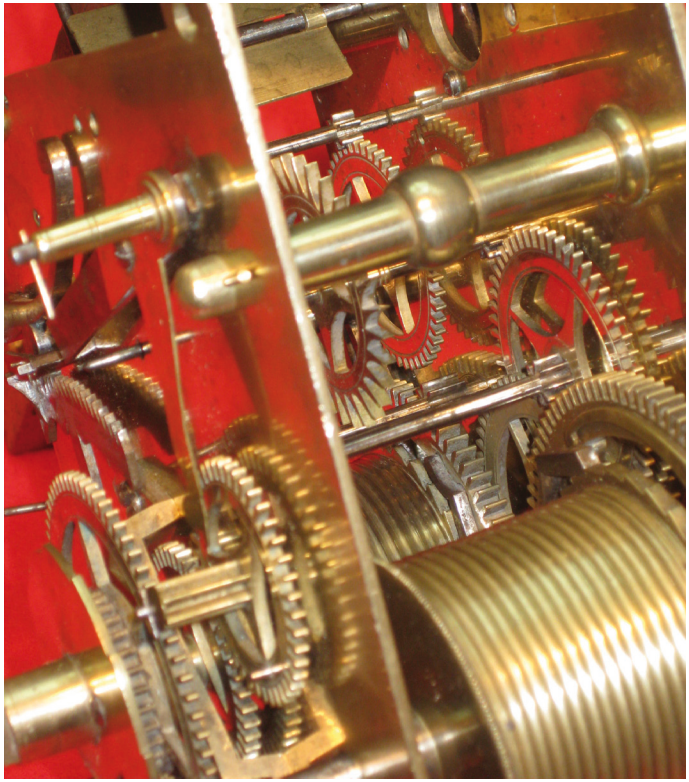

bekroning, later werden dit houten, met bladgoud vergulde 'poppen'. Vaak symbolen van de tijd en -Calvinistisch als onze voorouders waren- de vergankelijkheid. Zoals Vadertje Tijd met de zeis en zandloper, de atlasfiguur die de wereldbol draagt of de gevleugelde herauten die het Einde der Tijden en de komst van de Verlosser aankondigden. Klokken waren niet alleen statussymbolen maar tegelijk ook morele waarschuwingsborden: ze lieten ook de onverbiddelijkheid van de tijd zien. Uren gaan voorbij, dagen en jaren verlopen en met elke tik slaat de klok weer een seconde verder, in de richting van de onvermijdelijke Dag des Oordeels. Zó dachten onze voorvaderen.

Rond 1760
De klok die wij hebben aangeschaft, is qua stijl en ontwikkeling te dateren op de periode 1760. Dat is vooral te zien aan de uitstulpingen aan de onderzijde van de kast, de zogeheten knieën. Dit is een overgangsfase tussen de vroege rechte kast en de latere gebombeerde vorm van de periode na 1760. Tij-

dens de rococo-fase in de laatste kwart van de 18e eeuw werd de kast écht uitbundig met rocailles en gesneden, florale sierornamenten. De ronde pilaren zijn dan inmiddels geëvalueerd tot brede pilasters met cannelures. De staande horloges -ze worden in de volksmond Amsterdams genoemd maar het type werd in heel Nederland geproduceerd, op Limburg na- waren uiterst kostbare meubelstukken die alleen toegankelijk waren voor de vermogende klasse.

Jaarinkomen

Een staand horloge van Otto van Meurs, een bekende naam in zijn dagen, koste halverwege de 18e eeuw zo'n 200 gulden. Dat was het jaarinkomen van een gemiddelde werkman en voor dit bedrag kon men een bescheiden woning aanschaffen. Goed, het ging hier wel om een uurwerk voorzien van alle ‚toeters en bellen'.
Maar dan nog… toont het aan hoeveel geld men destijds voor een kwaliteitsklok over had. De letterlijke tekst van de kiwitantie van Van Meurs is als volgt:

"Amsterdam 27 maart 1766. D'Heer Jan Buijinck, debet aan Otto van Meurs. Voor een fraay Staand Scheepies horlogie, met sijn noteboome kast & vergulde Knoppen verkogt, wijsende de 12 Maanden, zeeven planeten, maan en datom, om voor een Jaar goed te houden. Somma fl 200. Ten dank, Voldaan op dato, Otto van Meurs"

Het is vandaag de dag nauwelijks voor te stellen, maar er zijn óók tijden geweest dat de staande horloges uit de 18e eeuw aan de straatstenen niet kwijt waren te geraken. Na 1800 kwam er een terugval, in de tijd van de koele en strakke stijlperiode van de Empire vond men de 'Amsterdamse' klokken maar kitscherig en lelijk. Pas aan het einde van de 19e eeuw was er een herwaardering van de staande horloges.

Kostbaar

Echt kostbaar werden ze in de jaren '70 en '80 van de 20e eeuw. Zoals gezegd, hadden de Vrienden van het Markiezenhof al heel lang de aanschaf van een staand horloge op de wensenlijst staan. Maar deze lagen decennialang buiten onze financiële reikwijdte. Tien, twintig jaar geleden waren prijzen van omgerekend twintig- tot dertigduizend euro géén uitzondering. Wél kwamen geregeld eenvoudige klokken van Bergse makelij voorbij (van het meer 'boerse' Luikse type) maar die hadden niet de gewenste kwaliteit voor de stijlkamers. Echter, sinds de recente economische crisis zijn de prijzen van antieke meubelen volledig ingestort. En juist op het dieptepunt van markt kwam deze klok in de verkoop.
Een bijzondere samenloop van omstandigheden: het heeft zo moeten zijn. In het najaar van 2014 kwamen we deze klok tegen bij een veilinghuis in Maastricht. Uiteraard heb ik de klok goed bekeken en zoals het ernaar uitzag, leek het exemplaar zich nog in geheel originele staat te bevinden. We kenden de naam van Auwers als klokkenverkoper al zeer geruime tijd uit de vakliteratuur, maar voor ons hadden de staande uurwerken nog geen 'gezicht'. Het enige dat we kenden, was een zakhorloge met zijn signatuur.

Den Bosch

Ook waren we bekend met de Auwers-klokken uit Den Bosch, maar waren die van de Bergse tak wel van dezelfde kwaliteit? Het was bij toeval dat we via toenmalig conservator Jan Peeters geattendeerd werden op de Auwers-klok die zich in Mannheim bevindt. Daarmee hadden we vergelijkingsmateriaal. En mede door de vergelijking met de Mannheimse klok wisten we dat het om een authentiek exemplaar ging en zijn

we tot aanschaf overgegaan. waarbij het museum namens ons op het uurwerk heeft geboden.

Klokkenrestaurator Jongerius
Onze dank uit naar het restauratie team onder leiding van klokkenrestaurator Joost Jongerius uit Wagenberg. Daarbij is het uurwerk én de kastombouw hersteld in de oude staat, waarbij de patina en de leeftijdkarakteristieken die deze eeuwenoude klok zo bijzonder maken, behouden zijn gebleven. Een specialisme op zich en de klok was bij hen in vertrouwde, professionele handen!

Stijlkamer
De klok heeft nu een vaste plaats in de stijlkamers en daarmee geven we het uit handen, aan de goede zorgen van het museum. Maar we dragen deze klok niet zomaar over. Aan de overhandiging is wél een voorwaarde verbonden, namelijk dat deze 250 jaar oude klok voor ook de generaties na ons een plaats zal behouden in de fantastische stijlzaal van Het Markiezenhof – en de tijd zal aangeven. Zodat de generatie na ons, en ook de daaropvolgende generaties, kunnen blijven genieten van de mooie klok en het zilveren belgeluid dat elk uur en halfuur te horen zal zijn. En dat zal zeker gebeuren, want de klok van Auwers is bij het museum in goede en vertrouwde handen. We hebben zelfs begrepen dat iemand tot klokopwinder is gepromoveerd en zich over het uurwerk bekommert!

Hartslag
Met deze plechtig tikkende klok hebben de stijlzalen van het stadspaleis weer een hartslag gekregen. Van deze unieke, en voor zover bekend enige Bergse klokkenmaker uit de 18e eeuw, zijn wereldwijd slechts enkele exemplaren bekend. Langs deze bijzondere omweg is de klok nu éindelijk weer thuis. En daar hoort deze ook te blijven, tot in lengte van dagen, in ons eigen Markiezenhof. Want zoals het klokje thuis tikt… daar tikt het nergens! ■

Ook oud-conservator Jan Peeters hield een inleiding tijdens de Vriendenavond van 19 oktober 2016. Hij heeft in het decembernummer van De Waterschans gepubliceerd over klokkenmaker Auwers en diens herkomst uit Den Bosch.

Johanna Jacobs ‘zilverconservator’

Conservator Johanna Jacobs is als conservator verbonden aan het museum. Zij begeleidt de voorbereidingen van de expositie ‘Zes eeuwen zilver in en rond Bergen op Zoom’.

Alles uit de kast voor dé zilverexpositie van de eeuw

Het tafelservies van de markiezin

Dit jaar staat voor een groot deel in het teken van de zilver-expositie, die aandacht besteedt aan zes eeuwen zilver-productie in het Markiezaat van Bergen op Zoom. Speciaal voor deze tentoonstelling worden topstukken naar het Markiezenhof gehaald. De nieuwste sensatie: het zilveren tafelservies van markiezin Augusta van de Palts-Sulzbach, dat zich momenteel in Duitsland bevindt. Nog nooit eerder waren de ‘tafelmanieren’ van de Bergse markiezenfamilies zó zichbaar in Het Markiezenhof!

De expositie wordt 20 mei feestelijk geopend door Alexander Pechtold en is nog te zien tot en met 29 oktober. De eerste voorbereidingen voor deze prestigieuze expositie zijn al na de komende Vastenavend te merken; zo zal de Hofzaal vanaf Aswoensdag worden ontruimd, om plaats vrij te maken voor de speciale inrichting.

Stichting Bergen op Zilver
www.facebook.com/bergenopzilver
www.bergenopzilver.nl
bank: NL83 RABO 0302 5917 10

AGENDA

Hofconcert
Musica de Seicento

Zondag 19 maart: Optreden van Iris de Koomen, Margriet Verzijl en Marco de Souza. Aanvang 11.00 uur. Ook dit voorjaar is er weer een hofconcert van Musica de Seicento (Stichting voor Oude Muziek). Deze stichting brengt muziek uit de 17e eeuw. De concerten hebben plaats in de Hofzaal, kaarten zijn verkrijgbaar bij de kassa van het museum.

Beethoven

Een bijzonder Hofconcert is op **zondag 23 april** met Jeroen de Groot en Brook Cuden. Het concert heeft als titel: 'Beethoven, zijn wereld, zijn liefdes'. Aanvang 11.00 uur. Kaarten verkrijgbaar aan de kassa.

Zilveractiviteiten

Gedurende de expositie 'Zes eeuwen zilver in en rond Bergen op Zoom', van 20 mei tot 29 oktober, zijn er diverse activiteiten en workshops rondom het thema 'zilver'. Kijk voor meer informatie op: **www.markiezenhof.nl**

Museumweek

Van **3 tm 9 april** is de Nationale Museumweek waaraan ook het Markiezenhof meedoet. Het thema is dit jaar: 'Ons techte goud', waarbij belangrijke collectiestukken voor het voetlicht worden gezet.

Stekjesmarkt

Zondag 23 april is tussen 10.00 en12.00 uur 's ochtends een zaden- en stekjesmarkt, onder de galerij van de Grote Binnenplaats van het Markiezenhof.

Heeft u e-mail? Laat het ons weten

Bent u Vriend(in) van Het Markiezenhof? Dan hebben we óók uw e-mailadres nodig. Als u dit (nog) niet heeft doorgegeven, stuurt u dan svp uw e-mailgegevens naar ons secretariaat: ***evdhoeden@gmail.com***

Makkelijk én snel aanmelden via onze site!

STICHTING VRIENDEN VAN HET MARKIEZENHOF
Steun het mooiste laatmiddeleeuwse stadspaleis van Noord-west-Europa. ***Al vanaf 25 euro per jaar p.p. bent u Vriend(in).***

Bestuur: Frans van Dongen (voorzitter), Elske van der Hoeden (secretaris), Jan Bakker (penningmeester), Ad Houtman, Adrie Verbeem, Hélène van Oorschot, Han Verbeem.

Donaties en bijdragen (IBAN): NL65 INGB 0003450498
Corrspondentie: postbus 786, 4600 AT Bergen op Zoom
E: evdhoeden@gmail.com

De Vrienden worden óók per e-mail op de hoogte gehouden. Geef daarom uw e-mailadres door aan onze administratie!

Bezoekadres museum: Het Markiezenhof Historisch Centrum Steenbergsestraat 8, 4611 TE Bergen op Zoom. T: 0164-277077

Het museum is dagelijks geopend (maandag gesloten) van 11.00 tot 17.00 uur. ***Op vertoon van de Jaarkaart hebben Vrienden van het Markiezenhof vrij toegang.***

www.vriendenmarkiezenhof.com

colofon

© 2017 Stichting Vrienden van het Markiezenhof - Wijzigingen en drukfouten voorbehouden. Aan de inhoud van deze nieuwsbrief kunnen geen rechten worden ontleend.